

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2024-12-16
Stockholm

Mål nr
M 8338-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-05-23 i mål nr M 951-24, se bilaga A

PARTER

Klagande
P.G.,

Motpart

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och avslår Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommuns ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 2121261

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P.G. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och avslå ansökan om utdömande av vite.

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat ett konkursbeslut avseende P.G. av Ystads tingsrätt (mål nr K 805-19). Av beslutet framgår att P.G. försattes i konkurs den 4 juni 2019. Av allmänt tillgängliga uppgifter framgår att konkursen inte är avslutad.

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom och anfört i huvudsak följande. Konkursen har inte gått igenom och P.G. motsatte sig denna. En konkurs kan inte påverka hans möjlighet att följa gällande lagstiftning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Vite får inte föreläggas om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet, se 2 § andra stycket lagen (1985:206) om viten.

Ett konkursbeslut innebär att förvaltningen av konkursgäldenärens egendom övergår till konkursboet. Gäldenären får inte sedan ett beslut om konkurs har meddelats råda över egendom som hör till konkursboet. En konkursgäldenär kan därför inte föreläggas att vidta åtgärder som avser egendom som står under konkursboets förvaltning, se

3 kap. 1 § konkurslagen (1987:672) och RÅ 2006 ref 27.

P.G. var försatt i konkurs under den period som han var skyldig att genomföra åtgärderna i nämndens föreläggande. Det kan därför antas att han då saknat rådighet över den aktuella egendomen och därmed saknat rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolens dom ska därför upphävas och nämndens ansökan om utdömande av vite avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2025-01-07

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten, hovrättsråden Helen Blomberg, referent, och Frida Göranson samt tf. hovrättsassessorn Anna Lundgren.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Erik Bernander.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-05-23
meddelad i
Nacka

Mål nr M 951-24

PARTER

Sökande

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun

Motpart

P.G.,

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar P.G. att till staten betala vite om sammanlagt 25 000 kr.

BAKGRUND

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 12 oktober 2023 att förelägga P.G. att inom markerat område enligt beslutsunderlag på fastigheten X med adress Y i Huddinge vidta följande åtgärder:

1. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft skylta fastigheten för att motverka dumpning av avfall på fastigheten.
2. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft se till att samtligt avfall enligt bilderna i beslutsunderlag 2 samt på markerat område enligt beslutsunderlag 1, tas omhand och avlägsnas från fastigheten. Kravet förenas med ett löpande vite om 20 000 kronor för varje månad som åtgärden inte utförts inom utsatt tid. För de olika avfallstyperna gäller följande:
 - a) Icke farligt avfall ska sorteras efter avfallsslag och lämnas in till godkänd avfallsmottagare.
 - b) Farligt avfall ska sorteras efter avfallsslag och skickas med transportör med tillstånd för transport av farligt avfall samt lämnas till godkänd avfallsmottagare.
3. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft redovisa skriftligen till tillsynsmyndigheten enligt punkterna a, b, och c nedan. Kravet förenas med ett löpande vite om 5 000 kronor för varje månad som redovisningen inte inkommit inom utsatt tid.
 - a) Dokumentation i form av transportdokument, mottagningskvitton och/eller motsvarande från inlämning till avfallsmottagare avseende icke farligt avfall från fastigheten.
 - b) Avfallsjournal och transportdokument samt mottagningskvitto från inlämning till avfallsmottagare med avseende farligt avfall från fastigheten.
 - c) Fotografier som visar att samtligt avfall enligt beslutsunderlag 1 och 2 är avlägsnat från platsen.

Nämnden har nu ansökt om utdömande av vite.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att P.G. ska förpliktas att betala vite om 25 000 kr. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bland annat följande.

Mellan mars och september 2023 inkom klagomål angående fastigheten X i Huddinge kommun. Klagomålen gällde bland annat att byggföretag använder

fastigheten för att avlasta och tippa byggmaterial samt att farligt avfall lämnats i behållare på fastigheten. Under perioden har det funnits kontakt mellan nämnden och P.G., gjorts en inspektion på fastigheten tillsammans med bland annat honom, och meddelats ett annat föreläggande än det som är aktuellt i detta mål.

Nämnden beslutade i oktober 2023 att förelägga P.G. med löpande vite.

Föreläggandet togs inte emot av honom. Det gjordes utan framgång flera försök att kontakta honom för att bekräfta delgivning skriftligen mellan den 20 oktober och 15 november. I november 2023 begärdes stämmingsmannadelgivning och P.G. delgavs den 4 december 2023. Beslutet vann laga kraft den 25 december 2023 och beslutet skulle ha fullgjorts den 25 januari 2024.

Nämnden har haft en dialog med P.G. som har getts flera chanser att omhänderta det avfall som enligt föreläggandet ska tas om hand och avlägsnas. P.G. har inte agerat enligt de beslut som riktats mot honom. Avfallet har nu legat på platsen i över ett år. Att avfallet legat så länge och utsätts för väder ökar risken för att miljöfarliga ämnen sprids i miljön. Vidare besvärar de boende i området av att avfallet tillåts ligga och har uttryckt oro för barnsäkerheten i och med att sprängmattorna är väldigt tunga och kan riskera att rasa.

Föreläggandet skulle ha fullgjorts den 26 januari 2024. Vid uppföljning av beslutet den 6 februari 2024 konstaterades att avfallet fortfarande finns kvar på fastigheten och att ingen redovisning inkommit till miljötillsynsavdelningen. Nämnden har inkommit med fotografier för att visa att avfallet fortfarande fanns kvar på fastigheten den 6 februari 2024. Nämnden bedömer därmed att punkten två i nämndens föreläggande inte är uppfylld. Eftersom åtgärd måste vidtas för att kunna redovisas är inte heller punkten tre i föreläggandet uppfylld. Nämnden bedömer därmed att det är rimligt med utdömning av vite om 20 000 kronor för beslutspunkt två respektive 5 000 kr för beslutspunkt tre från den 25 januari 2024. Det finns inga skäl att jämka vitet.

P.G. har delgivits ansökan men har inte hörts av.

DOMSKÄL

I mål om utdömande av vite ska mark- och miljödomstolen pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har fått laga kraft, om det är lagligen grundat och om föreläggandet har överträtts. Om föreläggandet har överträtts ska domstolen pröva om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Finns förutsättningar att döma ut vitet ska domstolen även pröva vitets storlek och beakta om det finns skäl för jämkning av vitet.

Enligt nämnden delgavs P.G. föreläggandet den 4 december 2023, och det vann laga kraft den 25 december 2023. Det framgår dock av den delgivningsbekräftelse som nämnden gett in i målet att P.G. personligen har kvitterat försändelsen den 29 november 2023. Tidpunkten för delgivning är därmed det datumet (se 32 och 39 §§ delgivningslagen [2010:1932]). Beslutet vann därför rätteligen laga kraft den 21 december 2023, dvs. dagen efter överklagandefristen löpte ut (jfr 44 § förvaltningslagen [2017:900]). Punkterna två och tre i föreläggandet skulle därför, såvitt är aktuellt i detta mål, ha fullgjorts senast den 21 januari 2024. Beslutet har alltså delgetts P.G. och det har fått laga kraft. Det förhållandet att nämnden utgått ifrån att föreläggandet skulle ha fullgjorts först den 25 januari 2024 saknar betydelse.

Det framgår av föreläggandet att det är fattat med stöd av 2 kap. 1–3, 7 och 9 §§, 9 kap. 1 §, 15 kap. 26 §, 26 kap. 9, 14, 19 och 21–22 §§ samt 27 kap. 1 § miljöbalken. Nämnden har i föreläggandet redogjort för den bedömning som ligger till grund för föreläggandet. Mark- och miljödomstolen bedömer att föreläggandet är lagligen grundat. Det har inte framkommit att P.G. inte skulle haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

Nämnden har gjort gällande att punkten två i föreläggandet inte är uppfylld. Av den punkten framgår det att samtligt avfall som framgår av underlaget till föreläggandet ska ha tagits omhand och avlägsnats från fastigheten. Nämnden har angett att det

vid uppföljning av ärendet konstaterades att inga åtgärder var vidtagna. Enligt domstolen har nämnden genom bilder från inspektion den 6 februari 2024 visat att avfallet inte har forslats bort. Domstolen bedömer därför att det är visat att punkten två i föreläggandet har överträtts för den sökta perioden.

Nämnden har även gjort gällande att punkten tre i föreläggandet inte är uppfylld eftersom åtgärder måste ha vidtagits för att de ska kunna redovisas. Det har inte framkommit några omständigheter som talar emot nämndens påstående. Domstolen bedömer därför att det är visat att punkten tre i föreläggandet har överträtts för den sökta perioden.

Sammantaget finns det alltså fog för att döma ut löpande vite om 20 000 respektive 5 000 kr för perioden den 21 december 2023 till den 25 januari 2024. Enligt domstolen har ändamålet med vitet inte förlorat sin betydelse. Det har heller inte framkommit några särskilda skäl för att vitet ska jämkas (se 9 § lagen [1985:206] om viten). Nämndens ansökan ska alltså bifallas. Upplyningsvis har domstolen denna dag även avgjort mål P 1594-24 som avser vite för en senare period.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 13 juni 2024.

Åsa Marklund Andersson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Åsa Marklund Andersson, ordförande. Föredragande har varit tingsnotarien Jens Rönneholm.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se